

**KADIN SUÇLULARINA KARŞI
POLİSİN YAKLAŞIMI VE
İLETİŞİMİN ETKİSİ
(ABD ÖRNEĞİ)**

**THE POLICE RESPONSE
FEMALE CRIMINALS
AND THE EFFECTS OF
COMMUNICATION
(BASED ON THE USA CASES)**

Fatih BALCI*

Özet

Bu çalışmanın amacı suç ve suçlu bağlamında kadının toplum içerisindeki rolünün incelenmesi ve polisin bu duruma karşı tutumunda iletişimin etkisinin araştırılmasıdır. Çalışmada ABD örneğinden yola çıkılarak polisin kadın suçlarına ve suçlularına karşı tutumu ele alınmaktadır. Polis, görevi gereği suç ve suçlularla mücadele etmektedir ve bu mücadelesinde cinsiyet ayrımında bulunmamaktadır. Bu çalışmada polisin tutumundan önce kadınların ve erkeklerin toplumda suçlu davranışları ve bunlara etki eden faktörler ele alınmaktadır. Daha sonra kadınlar tarafından işlenen suçlar tartışılmaktadır. Son olarak ise polisin toplumdaki kadın suçlulara yönelik tutumunun neler olabileceği ve bu tutumda iletişimin etkisi analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Kadın, İletişim, Polis

Abstract

The purpose of this study is to investigate women's role in society by means of crime and criminals. This study discusses police response to women's role in crime based on the USA cases. Police are responsible for responding to female criminals and the crimes committed by them. For a complete discussion of police response, first females' and males' roles in crime are defined. The effects, such as social effects, economical effects, and family's role of female participation in crimes are mentioned. Secondly, the types of crimes committed by females are discussed. Finally, what the police can do about female criminality is analyzed. The three main responses include recruitment of new officers, training programs, and external changes, such as communication with the other agencies, investigating the research of female criminal profiles, and political support.

Keywords: Crime, Women, Communication, Police

* Dr. Emniyet Müdürü, Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara (balci75@yahoo.com)

GİRİŞ

Dünyanın gelişerek artık küresel bir köy halini almasıyla birlikte dünya üzerindeki suç konusunda çalışmalar yürüten araştırmacılar da araştırmalarında çalışmalarını karşılaştırmalı olarak ülkelerde meydana gelen suçlar ve bunların yansımaları üzerinde yoğunlaştırdılar. Yapılan çalışmalarından bir bölümü de ülkelerdeki kadın suçlular ve kadın suçluların toplumsal barış ve huzura etkileri üzerinde yoğunlaştı. Çalışmalar, kadın suçluların oranlarında gözle görülür oranda bir artışın olduğunu ortaya koydu.

Bu çalışmada iletişimin hızla arttığı günümüz dünyasında insanların birbirinden etkilenmeleri gibi toplumların da artık birbirlerini etkiledikleri gerçeğinden yola çıkarak bu etkileşim kadın ve kadınların suç eğilimleri perspektifinden ele alındı. Ülke örneklerinden yola çıkarak kadının toplumda suç oranlarına etkisi ve toplumda kadını suça iten faktörler tespit edilmeye çalışıldı. Ayrıca toplumsal huzur açısından polisin suçun önlenmesinde de etkili olduğu (Walker, 1995) gerçeğinden yola çıkarak, polis için önemli olanın suçun işlenmeden önce önlenmesi ve suç işlendikten sonra da suçluların araştırılması olduğu vurgulandı. Bu noktada polis için suçun failinin kadın veya erkek olmasının herhangi bir öneminin olmadığı, polisin suçun faillerinin bulunmasında cinsiyet ayrımı yapmadan çalışma yürütmesi gerektiği vurgulandı. Fakat bu arada polisin suçlu profilleri üzerinde yapılan bilimsel araştırmalardan da yararlanarak kendisini nasıl yenilemesi gerektiği tartışıldı.

Ayrıca bu çalışmada ABD örneğinden yola çıkarak polisin yapılan çalışmalar neticesinde ortaya çıkan kadınların karış-

tıkları suç oranlarındaki artıştan yola çıkarak almaları gereken önlemler ve kadın suçlulara karşı polisin ortaya koyması gerektiği işlemler üzerinde duruldu.

1. TOPLUMSAL HUZURDA İLETİŞİMİN ÖNEMİ

İletişim, insanların ve toplumların değişip yenilenmeleriyle birlikte gelişen ve dönüşen bir süreçtir (Gevgilili, 1998). İletişim, bir ortamdan yararlanarak bilgi göndermektir. İletişim devamlıdır, dinamikdir, daireseldir, tekrar edilemez ve geri alınmaz (Rigel, 1995). İletişimin temelinde belirli bir kaynaktan çıkan iletinin/mesajın hedefe gitmesi ve hedefte oluşturduğu etki vardır. İyi bir iletişimde kaynağın mesajının hedef tarafından ne ölçüde anlaşıldığı yatar.

Toplumsal hayat içerisinde de insanlar yaşadıkları ortamda sürekli olarak iletişim halindedirler. Bazen mesajlar tam olarak iletilir karşı tarafa, bazen ise problemler yaşanır yanlış anlaşılmaktan dolayı. Fakat her durumda bir etkileşim vardır karşı tarafa. Mesela, dolmuşa binen bir müşteri dolmuş şöförü ile parayı uzatmasını istediği diğer bir müşteri ile iletişim halinde olduğu gibi, ekmek almak için markete giren bir kişi de market sahibi ile iletişim halindedir.

İletişimde mesajlar sözlü ve sözsüz mesajlar olmak üzere iki tiptir. Mesela iki sevgili arasındaki ilişki ne kadar sözlü mesajlarla ifade ediliyorsa ilişkinin o derece zayıf olduğu düşünülür. Bir başka deyişle “Seni seviyorum.”, “Tatlım, bugün seni özledim” biçiminde konuşan donuk yüzlü, monoton bir kişi duygularını getirdiği çiçekle, bakışıyla, yüz ifadesiyle ifade eden kişi kadar ilişkisinde başarılı olamaz. Kısaca söylemek gere-

kirse zihnin mesajı sözlü, gönlün mesajı sözsüzdür. Sözlü iletişim akıl, mantık ve düşünceyi, sözsüz iletişim ise duyguları ve ilişkileri en güzel bir şekilde ifade eder.

İletişim belirli bir süreci gerektirir. Bu süreç içerisinde yaşanan hareketlilikle paylaşım ve değişim sağlanmış olur. Değişim ise beraberinde yeni oluşumları, yeni yapılanmaları, kaliteyi, ilerlemeyi getirir. Hayatın devamında iletişim unsuru ve farkı göz ardı edilemez.

Toplumsal huzurda toplumdaki bireyler arasındaki iletişim süreci belirleyici bir rol oynar. Bireyler arasında yaşanan paylaşımlar ve pozitif etkileşimler toplumun huzuruna yol açarken karşı tarafça anlaşılacak ve olumsuz etkileşimler beraberinde sıkıntıları getirmektedir. Bireylerin birbirlerini anlayamamaları veya iletişimde önemli bir yer tutan dinlemeyi becerememeleri iletişim facialarına neden olabileceği gibi insanları farklı davranış kalıplarına da itebilir. Bu davranış kalıpları içerisinde en önemlilerinden birisini de suçlu davranış modelleri oluşturmaktadır. Bu suçlu davranış modelleri kendi içerisinde farklılıklar gösterse de temelde toplum içerisinde daha fazla ilişki içerisinde bulunan bireylerde daha fazla olduğu görülmektedir (Jordan, 2002).

2. CİNSİYET FARKINA GÖRE SUÇLARIN DAĞILIMI

Suç, “içinde yaşanan toplumun normlarının dışına çıkan ve topluma zarar verdiği ya da tehlikeli olduğu kanun koyucular tarafından kabul edilen ve belirtilen eylemlerdir” şeklinde tanımlanmaktadır (Alpay ve diğerleri, 1995). Toplumda işlenen suçların cinsiyetlere göre dağılımı incelendiğinde suçlar ve

suçlu davranışların genel olarak erkekler tarafından ortaya koyulduğu görülmektedir. ABD’de genel nüfus dağılımına göre kadın ve erkek nüfus oranları birbirlerine oldukça yakın iken suç işleme oranlarında erkeklerin oranı kadınlara göre oldukça fazladır. Strom’un (2000) yapmış olduğu bir çalışmaya göre, 1997 yılı verileri değerlendirildiğinde, ABD’de eyalet hapis-hanelerinde bulunan suçluların %92’sinin erkek olduğunu göstermektedir. Strom’un (2000) verilerine göre erkek suçlu oranları oldukça fazladır. ABD’de görülen bu verilerin benzerlerinin diğer dünya ülkelerinde de benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Kadınların özellikle 19. yüzyıl sonlarına kadar daha çok toplumsal hayatın içerisinde yer almak yerine evde kaldıklarına dikkat çeken Jordan (2002) bundan dolayı da kadınların suç adalet sistemi içerisinde çok fazla yer almadıklarına vurgu yapıyor. Toplumda kadınlar daha çok erkeklerin işlemiş oldukları suçlarda mağdur durumunda yer almaktadırlar (Flowers, 1987).

1980’li yıllar öncesine kadar araştırmacılar kadınların toplumdaki suç işleme oranları ile ilgili araştırma yapmak ihtiyacı duymuyorlardı. Bu konuda yapılmış araştırma sayısı da oldukça azdır. Ne zaman ki kadınlar toplumsal hayat içerisinde daha aktif rol almaya başladılar, araştırmacılar bu alanda da araştırmalara yer vermeye başladılar. Araştırmalar yapıldıkça da konunun önemi ortaya çıkmaya başladı. Araştırmacılar genellikle kadınların suç işleme potansiyelleri ve suçlu kadın stereotipleri üzerinde araştırmalarını yoğunlaştırdılar (Flowers, 1987). Flowers (1987) kadın suçlular üzerindeki araştırmalarda daha çok İtalyan psikolog Cesare Lombroso’nun yıllar öncesinde

ortaya koyduğu kadın suçlular konusundaki araştırmalarını ve teorilerinin araştırmacılara temel teşkil ettiğini vurgular. Lombroso'ya göre kadın suçlular genelde doğuştan suçlu profiline sahiptirler. Buna rağmen kadınlar hayatın içerisinde çok fazla bulunmadıkları için erkek suçlular kadar suç işleme oranları fazla değildir. Doğuştan suçlu profilinde olan kadın suçlular da Lombroso'ya göre toplum içerisinde ve hayatın içinde bulunma oranlarında artış olması durumunda suç işleme oranları da artacaktır (Flowers, 1987).

Son yıllarda kadınların toplumda daha fazla yer edinmeleriyle birlikte kadın suçluların oranında da artış meydana gelmiştir. Strom'un (2002) yapmış olduğu bir çalışmaya göre Amerika'da hapisanelerdeki kadın suçlu oranları 1995 yılından 2001 yılına kadar %6 oranında bir artış göstermiştir. Bu araştırma da kadın suçlular üzerinde yeni araştırmaların yapılmasının gerekliliğinin yanında bu konuda adalet sisteminde ve polisiye tedbirler noktasında da yeniliklerin yapılmasının gerektiğini ortaya koymuştur (Flowers, 1987). Bu konuda araştırmacıların daha çok problemin teşhisi konusunun üzerinde çalışmalar yapması gerekmektedir.

3. KADINLARIN TOPLUMDA SUÇ İŞLEMELERİNİN NEDENLERİ:

Kadınların toplumda suç işlemelerinin değişik nedenlerinin olduğu ortaya konulmuştur. Bu nedenler:

3.1. Sosyal Etkiler:

Günümüzde artık insanlar çoğunlukla şehirlerde yaşamakta ve diğer insanlarla sürekli olarak iletişim içerisinde oldukları için.

İnsanların içerisinde buldukları sosyal çevreleri Davidson (1981) okul, iş ortamı, dinlenme mekanları ve komşuluk ilişkileri olarak tanımlıyor. Sosyal çevre insanların hayatta daha aktif olarak vakit geçirdikleri mekan olarak tanımlanmaktadır.

Genellikle toplumda iletişimin sosyal ortamlarda gerçekleştiği gibi suçların da sosyal ortamlarda gerçekleşmektedir. Mesela, sosyolojik teoriler çete suçları, çeteyi oluşturan gençlerin içerisinde buldukları ortamda gerçekleşmektedir (Wormer, 2001). Sosyal sınıflar ile gençlerin işlemiş oldukları suçlar arasında da sıkı bir ilişki vardır (Wolfgang, Thornberry ve Figlio, 1987).

Yukarıda da ifade etmiş olduğumuz gibi sosyal hayat ve toplumun o toplum içerisindeki suç işleme oranlarına önemli bir etkisi vardır. Toplumda iletişim üst seviyede ise ve insanların birbirlerine karşı ilişkileri pozitif yönde ise o toplumda suç işleme oranı oldukça düşüktür. Davidson (1981) toplumda iletişim olmaması durumunda suça iten faktörlerden risk grupları, suç korkusu, negatif davranış modelleri gibi olumsuz figürler oluşabilir görüşündedir. Bundan yola çıkarak toplumda pozitif manada bir iletişimin suç işleme riskini azaltacağını savunmaktadır (Davidson, 1981).

3.2. Ekonomik Etkiler:

Toplumda iletişim kadar ekonomik problemler de suça ve suçlu davranışlarına etki etmektedir. Toplumsal hayatta yer alan in,,,,,, sanlar içerisinde buldukları ortam negatif etkilerin fazla olduğu bir ortam ise o insanların suça itilmeleri ve suç işleme oranları küçük köylerde yaşayan insanlara göre oldukça

fazladır. Suç istatistikleri suçların büyük çoğunluğunun işçi sınıfı arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır (Davidson, 1981). Mesela, uyuşturucu bağımlılarının daha çok ekonomik sıkıntıları olan insanların olduğu ve bunların da suç işleme potansiyeline sahip oldukları bir gerçektir (Maxwell ve Maxwell, 2000). Maxwell ve Maxwell'e (2000) göre körü körüne bağlılık teorisine göre belirli bir ekonomik durumun altında olan kadınlar uyuşturucu kullanımına karşı daha savunmasız oluyorlar.

Amerikan Ulusal Suç Araştırma Merkezi verilerine göre, ekonomik seviyesi düşük olan bölgelerde yaşayan insanların suçun mağduru olma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir (Davidson, 1981). Araştırma verilerine göre de ekonomik durum ile suç işleme ve suçlu davranışlarında bulunma arasında sıkı bir ilişkinin olduğu gözlenmektedir. Bunların da toplumsal huzuru olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir.

3.3. Ailenin Etkisi:

Sosyal ve ekonomik etkenlerin suç ve suçlu davranışlar üzerindeki etkisi kadar aile yapısı ve aile yaşantısının da etkisi oldukça fazladır. Aile yaşantısı ailede ev ortamı ile başlayan bir süreçtir. Ev ortamından kasıt hem evin bulunduğu yörenin ortamı hem de ailenin içerisindeki fertlerin sayısıdır. Çekirdek aile dediğimiz anne-baba-çocuklardan oluşan ailelerde suça itilme oranı geniş aile ortamlarına göre daha az olduğu gözlenmektedir. Kalabalık ailelerde özellikle çocukların yetiştirilme zorluğu nedeniyle suç ve suçlu davranışlarda bulunma oranları artmaktadır. Evin bulunduğu yörenin ortamından kasıt ise çevre olarak komşuluk

ilişkilerinin çok fazla olmadığı ve evlerin birbirine uzak olduğu ortamlarda suç oranı artmaktadır (Davidson, 1981).

Çekirdek aile ortamlarında aile bireyleri kendi aralarında kurdukları iletişim ile her şeyleri kendi aralarında paylaşabilmektedirler. Bu paylaşım iletişim temelli olup duygu ve düşüncede olduğu gibi tecrübelerde de paylaşım yaşanmaktadır. Paylaşımlar ve kurulan pozitif iletişimlerle aile bireylerinden herhangi birisinin bir problem olması durumunda herkesin o problemin paylaşanı olarak çözüme ortak olmalarını ve daha kolay çözüme kavuşturulmasına neden olmaktadır. Amerika'da son yıllarda artış gösteren (Balci, 2005) tek ebeveynli aile yapıları da aslında suça iten sebepler arasında yer almaktadır. Son otuz yılda suç oranlarında artış olduğu gibi babanın evi terk etmesiyle birlikte yalnız annesinin yanında yetişen çocukların oranlarında da bir artış görülmektedir (Fagan, 1996). Bu durum aile yapısı ile suç davranışları arasında kuvvetli bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır. Aile yapısı bireyleri suç davranışlarında bulunmaktan alıkoymaktadır.

4. KADINLAR TARAFINDAN İŞLENEN SUÇ TİPLERİ

Davidson (1981) son yirmi yılda batılı ülkelerde suç oranlarının dramatik bir oranda arttığını ifade etmektedir. Geçmişte kadınların suç işleme oranları oldukça düşüktü. Mesela, 1973 ile 1983 yılları arasındaki on yıllık periyotta kadınların suça katılma oranları 1/1000 oranında bir artış göstermiştir (Flowers, 1987). Fakat sonraki yıllarda bu oran oldukça hızlı bir şekilde artmaya başladı ve bu artış da kadınların suç işlemeleri ve

suçlu davranışlarda bulunmaları konusunun bilim adamlarınca incelenmesi sonucunu doğurdu (Koons-Witt & Schram, 2003).

Amerika Birleşik Devletleri'nde hapisanelerde bulunan kadın sayısı son yıllarda giderek artmaktadır. Fakat bu kadınlar genellikle şiddet unsuru içermeyen suçlardan dolayı cezaevinde bulunmaktadır. Wormer'a (2001) göre kadın mahkûmların üçte ikisini kendisinin bakmakla yükümlü olduğu çocuklara sahip olan kadınlar oluşturmaktadır. Bu da kadınların suç işleme oranlarındaki artışın toplumsal huzurda ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Annelerinden ayrı yaşayan çocuklar veya anneleri cezaevinde olan çocukların toplum için gelecekte olumsuz bir durum teşkil etme ihtimali yüksektir. Wormer (2001), Fransa'da her suç işleyen kadının arkasında muhakkak bir erkeğin bulunduğunu ifade etmektedir. "Ne zaman ki bir erkek suç işlese eşini, sevgilisini veya annesini suçlar. Ne zaman ki bir kadın suç işlese o zaman kadın yine kendisi kötü kadın veya kötü anne olarak suçlanır" (Wormer, 2001, p.26).

Kadınlar günümüzde toplumsal hayat içerisinde iş kadını ve yönetici sıfatıyla karşımıza daha çok çıkmaktadırlar. Bu durum kadınların günümüzde sosyal hayatta daha aktif olduklarını göstermektedir. Jordan'a (2002) göre kadınlar günümüzde 19. yy sonlarında olduğundan daha çok işle meşgul olmakta ve hayatın akışında önemli pozisyonları bulunmaktadır. Bu da kadınların suç ve ceza sisteminde pastadan pay aldıklarını göstermektedir (Wormer, 2001). Bu durum da ceza adalet sisteminde bazı problemlerin oluşmasına neden olmaktadır.

Kadınlar daha çok hırsızlık, fuhuş, tecavüz ve uyuşturucu ile ilgili suçlarda taraf

olmaktadırlar (Wormer, 2001). Wormer'ın (2001) yapmış olduğu araştırmaya göre 1979 yılı 1997 yılları arasında kadınların karıştığı suçlar ile ilgili istatistikî bilgiler derlenmiştir. Verilere göre kadınların özellikle uyuşturucu suçlarındaki artışları göze çarparken diğer hemen her alanda da kadınların suç işleme oranlarının arttığı görülmektedir. Kadınların suç karıştığı olaylarda oranın düştüğü tek suç mal/arazi suçları olduğu görülmektedir.

Hırsızlık da kadınlar arasında erkeklere oranla daha fazla işlenen bir suçtur. Hırsızlar büyük oranda toplumda çevre bölgelerden ve orta düzey ekonomik geliri bulunan ailelerden gelmektedir (Davidson, 1981). Daly (1994) kadınlar tarafından işlenen suçları iki temel alana ayırmaktadır. Birincisi daha çok sokak kadınlarının işlemiş oldukları suçlar olan uyuşturucu bağımlılığı, tecavüz, hırsızlık ve uyuşturucu satışıdır. Diğer alan ise fiziksel veya cinsel olarak kullanılan ve ihmal edilen kadınların işlemiş oldukları cinsel suçlar oluşturmaktadır.

Kadınların toplumda suç işleme oranları günümüzde de erkeklerin suç işleme oranlanınca düşük çıkıyor olmasına rağmen kendi içlerinde geçmiş yıllardaki oranlara göre bir artış olduğu gözlenmektedir. Mesela, Wormer'ın (2001) yapmış olduğu bir araştırmaya göre özellikle cinayet suçlarında kadın oranlarında bir artış gözlense de erkeklerin cinayet suçu işlemeleri kadınlarınkinden 11 kat daha fazladır.

Maxwell ve Maxwell (2000) kadınların suç işlemede daha çok ikincil bir rol oynadıklarını savunur. Genellikle kadınlar suç işlemede aktif rol oynamasalar da suçun oluşmasında yardımcı unsur olarak görev alırlar. Mesela özellikle genç bayanların tecavüz suçundaki risk oranı ol-

dukça fazladır.

Son yıllarda ABD’de kadınların çete suçlarında da fazlasıyla rol aldıkları gözlenmektedir (Wormer, 2001). Medya, sosyal çevre, aile ortamı gibi etmenler kadınların çete gruplarına dahil olmalarına sebep olmakta ve çetelerde toplumda bireysel olarak kendisini ifade edemeyen özellikle genç yaşlardaki bireylerin aidiyet bağıyla çeteye bağlı olmasına ve kendisini ispat etmek amacıyla suç işlediklerini ortaya koymaktadır.

Kadınların toplumda suça karıştıkları diğer bir alan ise aile içi şiddet suçlarıdır. Aile içi suçlarda özellikle ABD’de kadınların da eşlerine karşı şiddet uyguladıkları görülmektedir (Koons-Witt ve Schram, 2003). Geçmiş yıllarda kadınlar aile içi şiddette daha çok agresif davranışlarıyla ön plana çıkarlardı, son yıllarda ise bıçak ve silah kullanarak aile içi şiddette fail durumuna düştükleri görülmektedir. Fakat bütün bu suçlara rağmen ABD örneğinde kadınların en fazla suç işledikleri alanı uyuşturucu suçu işledikleri görülmektedir. Amerikan hapishanelerinde bulunan bayanların %72’sinin uyuşturucudan dolayı ceza aldıkları görülmektedir (Wormer, 2001).

Güvenli bir toplumda yaşamak için birey bazında herkesin belirli ölçülerde sorumluluğu bulunmaktadır. Herkesin bu sorumluluğunun bilincinde olarak hareket etmesi ve bunun yanında birebir sorumlu olan kurumların da görevlerini hakkıyla yerine getirmeleri gerekmektedir. Toplumda bu kurumlardan birisi de polistir.

5.KADIN SUÇLULUĞU KONUSUNDA POLİSİN TUTUMU

Polis, toplumda suçun işlenmesinin önlenmesi ve suç işlendikten sonra da suçun

araştırılmasında görev alan, toplumsal hizmet gören bir organizasyondur. Polis organizasyonları için suçun kim tarafından işlenecek olmasının veya işlenmesinin önemi yoktur. Fakat günümüzde kadınların toplumsal hayat içerisinde aktif rol almalarının bir getirisi olarak görülen kadınların suç işleme oranlarındaki artış, polis organizasyonlarını da bu konuda belirli önlemler almaya sevk etmiştir.

Bu konuda polis organizasyonları öncelikli olarak diğer ülke polis teşkilatları ile güvenlik konusunda sıkı iletişim haline geçmişlerdir. Veriler kadın suçu davranışlarının sadece bir yöreye has olarak değil genel olarak bir artış göstermesi polisleri de küresel manada bir işbirliğine itmiştir. Personel değişimleri, eğitim programları ve diğer bazı organizasyonlarla birbirlerini tanıma ve olaylara müdahale yöntem ve uygulamalarını yerinde inceleme imkânı bulmaktadırlar. Bu konuda dünya ülkeleri polisleri arasındaki genel değişim yeni polis alımları yönünde olduğu görülmektedir. Mevcut sistemde entegre olmuş polislerin eğitimlerle yeni sisteme adaptasyonu sağlanırken asıl üzerinde durulan durumun yeni alımlarda olduğu gözlemlenmektedir.

6.YENİ POLİS ALIMLARI

Basarılı bir organizasyon için yeni işe alma prosedürleri oldukça önemlidir. Özellikle polislik gibi toplumda önemli bir görevi icra eden kurumlarda bu durumun hassasiyeti daha da ön plana çıkmaktadır. ABD’de işe alım sürecinde öncelikli değişim başvuru kriterlerinin ihtiyacın tespitine göre yeniden değerlendirilmesi olmuştur (Hulsey, 2001). Husley (2001, p.97) “geçmiste insanlar polis

olmak için akın ederlerdi ve polisliği onlara cazip kılan iş garantisinin olması, kazancının iyi olması, aile çevresinde ve komsular arasında belirli bir statüye kavuşmuş olması gibi nedenlerden dolayı polis olmak isteyenler oldukça fazlaydı. Bunların yanında hızlı araba kullanma arzuları, polis sirenleri ile yollarda hava atmaları, üniformanın kendilerine kattığı görünüm ve silah taşımaları da polisliğe müracaatlarında önemli unsurlardı. Polis organizasyonlarının da polis alımları konusunda değişen şartlara göre yenilenen bir alım prosedürleri yoktu, adeta müracaat eden herkes polis olabiliyordu.” Fakat günümüzde artık polislik alımlarında müracaat edenlerle ilgili sıkı bir denetim yapılmakta ve suç işleme oranının yüksek olduğu bölgelerden polis alımları yapılan sıkı tahkikatlar sonucuna göre daha itina ile yapılmaktadır.

Polis alımları ile ilgili önemli bir hususu da ABD’de polisin görev tanımları belirlemektedir. Polislik yeni personel alımı ile uğraşmak demek değildir. Polislik suçları araştırmak, suç işlenmesini önlemek için önlemler almak, suçluları yakalamaktır. Gerçek manada polislik mesleği yönetim unsurlarını içermemektedir. Yeni polis alımları, müracaat edenlerin araştırılması, yeni prosedürler ortaya koymak farklı bir yapıda yönetim ve uygulama görevidir (Hulsey, 2001).

7. POLİS TEŞKİLATINDA KADIN POLİSLER

Jordan’ın (2002) ifade ettiği gibi 19. yy sonlarına kadar kadınlar daha çok evlerinde otururlardı ve polislik erkek işi olarak görülürdü. ABD’de ilk kadın polis 1905 yılında Indianapolis şehrinde polisliğe başlayan ve devriye görevi yürüten

Lola Baldwin oldu (Flowers, 1987). Türkiye’de ise ilk kadın polis olarak 1918 yılında göreve başlayan Polis Memuru Saniye Hanım’dır (Şahin ve diğerleri, 2010).

ABD polisinde kadın polislerin işe alınma süreçleri 1960 larda başlamıştır. Günümüzde ise kadın polis sayısı oldukça fazladır (Hulsey, 2001).

Polis alımlarında günümüzde yazılı sınav ve fiziki yeterlilik yapılmaktadır. Alımlarda kadın ile erkek adaylar arasında herhangi bir ayırım söz konusu değildir (Spawm, 2003).

Her geçen gün polis organizasyonlarında kadın polislerin sayısı artmaktadır, fakat kadın polisler daha çok devriye hizmetleri yerine idari yapılar içerisinde yer almaktadırlar. Günümüzde Türk Polis Teşkilatı içerisindeki kadın polis sayısı %5 oranındadır ve bunların da çoğunluğu idari görevlerde bulunmaktadır (Emniyet Genel Müdürlüğü Brifingi, 2009).

8. EĞİTİM PROGRAMLARI

Polisin toplumdaki bir soruna çare olabilmesi için yapması gereken en önemli değişimlerden birisi de eğitim programlarını yeniden gözden geçirmesi olmalıdır. Toplumda herhangi bir konuda eğerki yeni bir oluşum meydana gelmekte ise polis kendisini ilgilendiren boyutuyla buna göre önlemler almak zorundadır. Kadınların suç işleme oranlarındaki artış konusunda da polis organizasyonları hem yeni alacağı polislerine hem de göreve devam eden polislerine yönelik bu konuda aydınlatıcı hususların yer aldığı yeni eğitim organizasyonları planlamalıdır. Eğitim programları organizasyonların durumlarına ve özelliklerine göre farklılıklar arz etmek durumundadır. Temel eğitim

sonrasında uzmanlık alanlarına göre farklılık gösteren eğitimlerde organizasyonların kendilerini geliştirmeleri sağlanır. Bütün polis organizasyonları için temel eğitim programlarında olmazsa olmaz konular arasında silah kullanımı, temel polislik bilgileri, temel olay yeri bilgileri gibi konular yer almak zorundadır (Special Data Issues, 1991).

Polislikte temel eğitimlerini tamamladıkdan sonra polis olan adaylar artık kendi alanları ile ilgili hizmetiçi eğitimlere katılmak durumundadırlar. Mesela, Los Angeles'ın Birleşik Okullar Bölgesinde sosyal yapı oldukça farklıdır. Okula giden çocuklar arasında evlerinde 82 farklı dilin konuşulduğu bir ortam bulunmaktadır (Ulusal Polis Eğitim Komisyon Tutanağı, 1999). Farklı dil, farklı kültür, farklı anlayışın olduğu bir bölgede görev yapan bir polis memurunun da o bolgeye ve o göreve has bazı eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Bu durum Los Angeles polisinin bu konuda tedbir almasını gerektirmektedir.

Trautman'a (1987) göre eğitim programlarının ilgili organizasyonun amaçlarına yönelik olması gerekmektedir. Bu çerçevede iyi bir eğitim programının olabilmesi için öncelikle amaç ve hedeflerin çok iyi belirlenmiş olması gerekir. Bunun yanında konusuna hakim eğiticiler, eğitim ortamı ve araç-gereçler de verimli bir eğitim için gerekli olan temel unsurlardır.

Basarılı bir eğitim organizasyonu için eğiticilerin profesyonel olması olmazsa olmaz şartlardandır. Eğiticiler kurumsal amaçlara ve hedeflere göre eğitim konularını katılımcılara aktarmalıdırlar. Mesela, Los Angeles Polis Departmanı kendi eğitim programları için üç temel nokta belirlemiş ve eğiticilerini buna göre tespit etmektedir. Bu üç temel konu sorumluluk

bilinci, tecrübe ve kurumsal bağ (Glen ve diğerleri, 2003).

Polislikte genellikle eğitimler belirli peyriyotlarla verilen hizmetiçi eğitimlerde verilmektedir. Buralarda da polislerin yetişkin oldukları düşünüldüğünden yetişkin eğitim modelleri uygulanmak durumdadır. Bu konuda Amerika'da genellikle 1980 lerin başlarında Knowles tarafından ortaya atılan "Yetişkin Eğitim Teorisi" kullanılmaktadır. Eğiticilerden bu teori ışığında yetişkin eğitim modelini uygulamaları istenir. Mesela, yetişkin eğitiminde yetişkinler daha çok anlatılanları kendi hayatları ile ilişkilendirirlerse öğrenirler. Ayrıca yetişkinlerin öğrenme durumları zamana, amaçlara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Yetişkinler konuları uygulamalarıyla ve bu uygulama-larda da kendi hayatlarından parçalarla anlatılanları anlamlı kılmakta ve öğrenmektedirler. Ayrıca yetişkinler öğrendiklerinin bir an önce hayatta pratiğe dönüşmesini istemektedirler (Glen ve diğerleri, 2003). Bundan dolayı eğitimlerde yetişkin eğitim modelinin uygulanması başarılı bir eğitim için oldukça önemlidir.

"Yaşayabilmek için bir ortama ihtiyacımız var" der John Dooher (Colhoum, 1996, p. 49). Eğitim için de eğitim ortamı önemlidir. ABD'de birçok polis departmanı hizmet içi eğitimleri için eğitim kalitesi açısından uygun eğitim ortamları ayarlamaktadır. Verimli ve kaliteli bir eğitim için gerekli olan da budur.

Eğitim araç-gereçleri de basarılı bir eğitim için gerekli olan temel unsurlardır. Eğitim materyalleri eğitici tarafından belirlenir ve organizasyonu hazırlayan birim tarafından temin edilir (Trautman, 1987). Eğiticiler eğitim materyalleri olarak gerçek hayattan örneklerin yer aldığı senaryolar kullanırlar (Glen ve diğerleri, 2003).

9. DİĞER ORGANİZASYONLARLA İLETİŞİM

Polisin önemli görevlerinden ve sorumluluklarından birisinin suçun önlenmesi ve işlenmiş olan bir suçun da araştırılması olduğunu ifade etmiştik. Polis, suçun önlenmesinde toplum içerisinde diğer sosyal organizasyonlarla sürekli iletişim halinde olmalı ve işbirliği içerisinde hareket etmelidir. Diğer kurumlarla ve organizasyonlarla iletişimdeki başarı polisin suçun önlenmesindeki başarısını da beraberinde getirir. Bunun yapılabilmesi için de polis organizasyonu içerisinde yöneticilerin başarılı olmaları ve personeli diğer organizasyonlarla iyi ilişkiler kurmak için motive etmesi gerekir (Meese, 2004). Polisin ayrıca diğer ülke polis organizasyonları ile de pozitif ilişkiler içerisinde bulunması gerekir (Civilian Police and Police Training in Post-Conflict OSCE Areas, 2001).

Sonuç

Bu çalışma, son yıllarda kadınların suç işleme oranlarının geçmiş yıllara göre artış gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu yöndeki değişimin özellikle son 40 yıl içerisinde olduğu görülmektedir. Kadınların suça yönelmesinin belirli sebepleri bulunmaktadır. Bunların en önemlisi olarak ise son yıllarda kadınların artık toplumda daha aktif olarak rol almaları gelmektedir. Geçmiş yıllarda kadınlar daha çok evlerinde otururlar ve sosyal ortamda çok fazla bir paylaşımda bulunmazlardı. Son yıllarda kadınların hayatın içerisinde kendilerine biçilen rolü oynamaya başlamalarıyla birlikte suçlu davranışlarda bulunma oranlarında da artış görülmeye başladı. Fakat kadınların belirlisuç tiple-

rini işledikleri ve bazı suçlu davranışlarda ön plana çıktıkları gözlemlendi. Kadınların suç işleme oranları ile ilgili olarak bu çalışmada suçun işlenmesinden önce önlenmesi ve işlendikten sonra da faillerinin bulunmasına yönelik çalışmalarda önemli görev üstlenen polis organizasyonlarının suçlu davranışların önlenmesine yönelik çalışmaları üzerinde odaklandı.

Polis organizasyonları görevlerini yerine getirirken suç ve suçlu davranışları yönünde meydana gelen değişimlerle ilgili olarak kendisini yenilemesi gerekmektedir. Polisin kendisini yenileme alanları olarak ise işe alımlar, eğitim programları ve iletişim konularında önemli çalışmalar yapmasının gerektiği ortaya koyulmuştur. Özellikle polisin iletişim alanında toplumsal barış ve huzurun sağlanmasında kadınların suç işleme oranlarını azaltmak adına önemli bir görevinin olduğu gözlenmiştir.

KAYNAKÇA

ALPAY, N., Karamustafaoğlu, N., Kükürt R. (1995). *Madde Bağımlılarında Suç*. Düşünen Adam. Vol. 8. No:2, s. 16

BALCI, F., Yücel, A.B., Türer, N. (2005). *Amerikan Hükümetinin Çocuk Suçlarını Önlemedeki Rolü Ne Olmalıdır?*. <http://www.turkishweekly.net/turkce/makale.php?id=46>

CALHOUM, Frederick S. (1996). *The Trainers: The Federal Law Enforcement Training Center and the Professionalization of Federal Law Enforcement*. Georgia: Federal Law Enforcement Training Center. s. 49.

Civilian Police and Police Training in Post-Conflict OSCE Areas (2001). *Hearing Before the Commission on Security*

- and Cooperation in Europe*. Washington: U.S. Government Printing Office. s. 41.
- Daly, Kathleen (1994). *Gender, Crime, and Punishment*. New Haven and London: Yale University Press. pp. 43
- DAVIDSON, R. N. (1981). *Crime and Environment*. London: Croom Helm. s. 15, 77, 106, 120
- FAGAN, Patrick (1996). *Should the Federal Government Have a Major Role in Reducing Juvenile Crime?*. In *Taking Sides Clashing Views on Controversial Issues in Crime and Criminology*, edited by Richard C. Monk. The Dushkin Publishing Group, Inc. s. 181-187
- FLOWERS, Ronald Barri (1987). *Women and Criminality The Women as Victim, Offender, and Practitioner*. Connecticut: Greenwood Press Inc. s.2-3, 91-92, 147, 167.
- GEVGİLİLİ, Ali (1998). "Türk Basın Tarihi" Dersi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı 1998-99 Öğretim Yılı Yüksek Lisans Ders Notları
- GLENN, Russlee W., Panitch, Barbara R., Barnes-Proby, Barbara; Williams, E., Christian, J., Lewis, Matthew W., Gerwehr, S. & Brannan, Davdi W. (2003). *Training the 21st Century Police Officer*. California: RAND. s. 11, 35, 50-56.
- HULSEY, Floyd S. (2001). *Successful Recruitment and Retention of Police Officers: A Guide for Public Safety Managers*. Jacksonville, Florida: Institute of Police Technology and Management. s. 97-99.
- JORDAN, Jan (2002). *Will any Women do? Police, Gender and Rape Victims*. Policing an International Journal of Police Strategies and Management: 25 (2): s. 319-344
- KOONS-WITT, Barbara A. & Schram, PAMELA J (2003). *The Prevalence and Nature of Violent Offending by Females*. Journal of Criminal Justice, 31 (4). s. 361-372
- MAXWELL, Sheila Royo & Maxwell, Christopher D (2000). *Criminal Careers of Prostitutes*. Criminology, 38 (3): s. 787-807
- MEESE, Edwin III & Ortmeier, P.J. (2004). *Leadership, Ethics, and Policing Challenges for the 21st Century*. New Jersey: Pearson Education Inc. s. 59
- National Police Training Commission Act of 1999 (1999). *Hearing Before the Committee on the Judiciary House of Representatives*. Washington: U.S. Government Printing Office. s. 25-27.
- RİGEL, Nurdoğan. (1995). *Haber-Çocuk-Şiddet*. Der Yayınları, İstanbul, s.139
- SPAWM, Mark A. (2003), Recruitment Strategies A Case Study in Police Department, *FBI Law Enforcement Bulletin*, March 2003, 72/3.
- Special Data Issues (1991). *Police Personnel Recruitment and Special Training Programs*. Washington, D.C.: ICMA. s. 5.
- STROM, Kevin J (2000), Profile of State Prisoners Under Age 18, 1985-1997, *Bureau of Justice Statistics Special Report*, U.S. Department of Justice Office of Justice Programs, s. 4
- ŞAHİN, E., Tunç, Z., Töre, R. (2010). *Osmanlıdan Cumhuriyet'e Türk Polis Teşkilatında İlk Kadın Görevliler*. EGM Yayınları, Basımevi Şube Müdürlüğü, p. 35.
- TRAUTMAN, Neal E. (1987). *Law Enforcement in Service Training Programs: Practical and Realistic Solutions to Law Enforcement's In-Service Training Dilemma*. Springfield: C.C. Thomas. s. 3,

21-22, 29.

Turkish National Police Briefing (2003). *Turkish National Police Documents*. Ankara: Turkish National Police Press. s. 8

WALKER, Monica A (1995). *Interpreting Crime Statistics*. New York: Oxford University Press Inc. s. 25-30

WOLFGANG, Marvin E., Thornberry, Terence P. & Figlio, Robert M. (1987). *From Boy to Man, From Delinquency to Crime*. London: The University of Chicago Press Ltd. s. 89

WORMER, Katherine Van (2001). *Counseling Female Offenders and Victims A Strengths- Restorative Approach*. New York: Springer Publishing Company Inc. s. 11-14, 26, 35, 191-195, 206-217.